

Pwyllgor Rhanbarth Gorllewin De Cymru

Cofnodion (SWaWR (2)-01-06)

Dyddiad: Dydd Gwener 17 Mawrth 2006

Amser: 9.30am – 12.30pm

Lleoliad: Neuadd Les Pencoed, Pen-y-bont ar Ogwr

Aelodau'r Cynulliad yn Bresennol

Aelod Cynulliad	Etholaeth
Peter Black	Gorllewin De Cymru
Alun Cairns	Gorllewin De Cymru
Janet Davies (Cadeirydd)	Gorllewin De Cymru
Janice Gregory	Ogwr
Brian Gibbons	Aberafan
Edwina Hart	Gwyr
Carwyn Jones	Pen-y-bont ar Ogwr
Dai Lloyd	Gorllewin De Cymru
Gwenda Thomas	Castell-nedd

Yn Bresennol

Enw	Yn cynrychioli (os ydyw'n berthnasol)
Alwyn J Thomas	Pennaeth, Ysgol Bryntirion
Fay Apsee	Myfyriwr, Ysgol Bryntirion
Richard Jones	Myfyriwr, Ysgol Bryntirion
Mark Jones	Pennaeth, Coleg Pen-y-bont ar Ogwr
Louise McGibbon	Tiwtor Bagloriaeth Cymru, Coleg Pen-y-bont ar Ogwr

Robert Evans	Pennaeth Cynorthwyol, Coleg Pen-y-bont ar Ogwr
Laura Williams	Myfyriwr, Coleg Pen-y-bont ar Ogwr
Pili Keen	Cydgysylltydd Bagloriaeth Cymru, Coleg Castell-nedd Port Talbot
Jane Morgan	Rheolwr Cynorthwyol campws Afan, Coleg Castell-nedd Port Talbot
Kristina Southcott	Myfyriwr, Coleg Castell-nedd Port Talbot
Richard Giannini	Myfyriwr, Coleg Castell-nedd Port Talbot
Darren Isaac	Myfyriwr, Coleg Castell-nedd Port Talbot
Elaine Edwards	UCAC

Gwasanaeth y Pwyllgor yn Bresennol

Enw	Teitl Swydd
Jane Westlake	Clerc y Pwyllgor
Sara Mansour	Dirprwy Glerc y Pwyllgor

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan:

Aelod Cynulliad	Etholaeth
Val Lloyd	Dwyrain Abertawe

Eitem 1: Croeso a chyflwyniad.

1.1 Croesawodd y Cadeirydd Aelodau'r Pwyllgor, y cyflwynwyr a'r cyhoedd i'r cyfarfod.

1.2 Nid oedd unrhyw ddatganiadau buddiant.

Eitem 2: Addysg ar gyfer disgyblion 16 – 19 oed, yn arbennig Bagloriaeth Cymru.

2.1 Rhoddodd Mr Alwyn Thomas gyflwyniad ar ran Ysgol Bryntirion ar Fagloriaeth Cymru.

Gwnaeth y sylwadau canlynol:

- gall disgyblion barhau â'u hastudiaethau Safon Uwch ac astudio pynciau sydd o ddiddordeb iddynt, yn ogystal ag ennill sgiliau allweddol pwysig;
- mae iddi elfen graidd ac elfen o ddewis. Mae'r elfennau craidd yn cynnwys
 - sgiliau allweddol,
 - Cymru, Ewrop a'r Byd,
 - Addysg gysylltiedig â Gwaith
 - Addysg Bersonol a Chymdeithasol.
- derbyniwyd Ysgol Bryntirion ymhlith y drydedd garfan o ganolfannau ym mis Mehefin 2004 ar ôl cyflwyno cais i CBAC a'r Cynulliad Cenedlaethol;
- bu cyfnod cynllunio'r flwyddyn yn hanfodol i'w llwyddiant;
- mae gweithgor o staff yn cyfarfod yn rheolaidd i adolygu cynnydd;
- lansiodd Bagloriaeth Cymru'n swyddogol yn ysgol Bryntirion ym mis Ebrill 2005 a dechreuodd ym mis Medi:
- mae'r cymhwyster erbyn hyn yn cael ei gydnabod yn eang gan brifysgolion;
- mae galw am y cymhwyster ac mae prifysgolion yn chwilio am sgiliau allweddol sy'n cael eu darparu gan y Fagloriaeth;
- mae'n caniatáu i fyfyrwyr ennill credydau am nifer o wahanol weithgareddau nad yw astudiaethau Safon Uwch yn eu cynnig;
- bu'r myfyrwyr ar nifer o ymweliadau ac maent yn bwriadu ymweld â Thy'r Cyffredin a'r Senedd yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru;
- cawsant hefyd sesiwn "Hawl i Holi" gyda Carwyn Jones fel siaradwr gwadd;
- mae'r gweithgareddau hyn wedi gwella sgiliau cyfathrebu a dadlau'r myfyrwyr ac hefyd wedi rhoi dirnadaeth o wleidyddiaeth iddynt.

2.2 Rhoddodd Mr Mark Jones, Mr Robert Jones, Ms Louise McGibbon a Miss Laura Williams gyflwyniad ar ran Coleg Pen-y-bont ar Ogwr ar Fagloriaeth Cymru. Gwnaeth Mr R. Jones y sylwadau canlynol:

- amlinellodd ffurf gyffredinol Bagloriaeth Cymru;
- yn y coleg, cymhwyster galwedigaethol ydyw yn unig;
- ymunodd Coleg Pen-y-bont ar Ogwr â'r cynllun peilot am ei fod yn gyfle i achredu gweithgaredd sy'n bodoli eisoes;
- fel rhan o'u gwaith cynllunio, ymwelwyd â cholegau ac ysgolion eraill a oedd eisoes wedi cyflwyno'r Fagloriaeth;
- mae 130 o fyfyrwyr wedi ymuno â'r cwrs Bagloriaeth Cymru eleni a gobeithir cynyddu hyn i 300 o fyfyrwyr y flwyddyn nesaf.

2.3 Gwnaeth Ms Louise McGibbon y sylwadau canlynol:

- mae gofynion Bagloriaeth Cymru wedi eu hymgorffori yn elfennau'r brif raglen astudio;
- maent wedi bodloni'r heriau a'u goresgyn;
- anogwyd darlithwyr unigol i ailedrych ar eu pynciau eu hunain ac ail-werthuso dulliau dysgu;
- roedd myfyrwyr yn ymroddedig i'r cwrs;

- yn ogystal â chael cymhwyster, roedd y myfyrwyr mewn sefyllfa well o ran datblygu llawer o'r sgiliau angenrheidiol ar gyfer eu dyfodol.

2.4 Gwnaeth Miss Laura Williams y sylwadau canlynol:

- drwy gyfrwng Bagloriaeth Cymru bu'r myfyrwyr ar nifer o ymweliadau ac maent wedi trafod materion fel bod yn gaeth i gyffuriau, yfed a gyrru, dinasyddiaeth a gwaith cymunedol;
- cafodd y myfyrwyr hefyd sgwrs ar y Comisiwn Etholiadol;
- gwnaeth y myfyrwyr fwynhau'r cwrs yn fawr gan fagu hyder a gwella eu sgiliau cyfathrebu.

2.5 Mewn ymateb i gwestiynau gan Aelodau, gwnaeth y cyflwynwyr y sylwadau canlynol:

- ganlyniad i Fagloriaeth Cymru mae myfyrwyr wedi dysgu mwy am wleidyddiaeth a pherthynas Cymru â gwledydd eraill;
- mae wedi rhoi addysg gyffredinol ehangach i fyfyrwyr;
- nid yw Bagloriaeth Cymru yn peryglu cymwysterau eraill gan eu bod wedi hen ymsefydlu. Mae'r Fagloriaeth Ryngwladol yn wahanol gan ei bod yn cymryd lle astudiaethau Safon Uwch a chymwysterau galwedigaethol eraill;
- mae Bagloriaeth Cymru wedi rhoi dimensiwn ychwanegol cyffrous i astudiaethau myfyrwyr;
- mae'n cael ei gwerthuso gan ddwy brifysgol ac ystyrir barn y myfyrwyr;
- mae'r cymhwyster yn cael ei gydnabod gan brifysgolion yng Nghymru ac mae sefydliadau yn Lloegr yn dechrau dilyn yr un patrwm;
- mae'r Ysgol Feddygaeth yn croesawu tystiolaeth o ehangder profiad a sgiliau rhyngpersonol myfyrwyr llwyddiannus;
- mae'r Fagloriaeth yn sicrhau cydraddoldeb rhwng cymwysterau galwedigaethol ac academaidd;
- byddai o les dechrau astudio'n iau, yn 14 oed efallai, gan fod 16-18 oed braidd yn rhy hwyr;
- mae yna lwybr galwedigaethol ac mae tiwtoriaid bob amser yn edrych ar anghenion myfyrwyr ac a yw'r lefel yn addas. Mae'r cwricwlwm bob amser yn newid i gyfateb ag anghenion myfyrwyr.
- nid yw Bagloriaeth Cymru yn ymyrryd ag astudiaethau Safon Uwch.
- mae Ysgol Bryntirion yn cynnig 26 o bynciau Safon Uwch yn ogystal â GNVQ ac NVQ;
- mae Coleg Pen-y-bont ar Ogwr yn cynnig 22 o bynciau Safon Uwch;
- mae'r coleg hefyd yn cynnig cyrsiau Safon uwch min nos i fyfyrwyr ysgol mewn pynciau na all yr ysgol eu cynnig fel arall;
- mae disgyblion anabl yn integreiddio gymaint â phosibl;
- bydd colegau ac ysgolion yn dysgu o'r profiadau hyd yma a byddant yn parhau i asesu hynt y cymhwyster;
- byddai cwrs sylfaen yng nghyfnod allweddol 4 o gymorth i baratoi disgyblion ar gyfer y cwrs Bagloriaeth.
- nid oes angen gwella unrhyw beth ar hyn o bryd;
- dylid bob amser croesawu adborth gan y myfyrwyr a chynnal gwerthusiad er mwyn asesu eu cynnydd.

2.6 Mewn ymateb i gwestiwn gan aelod o'r cyhoedd o Abertawe, dywedodd y cyflwynwyr:

- Nid yw Laura Williams yn gwneud astudiaethau Safon Uwch;
- Mae Richard Jones yn astudio'r pynciau Safon Uwch canlynol: Mathemateg, Cerddoriaeth, Daearyddiaeth ac Astudiaethau Cyfrifiadur;
- Mae Fay Apsee yn astudio'r pynciau Safon Uwch canlynol, Bioleg, Cemeg, Daearyddiaeth a Chyllid.

2.7 Dywedodd Cynthia Thomas, o Bencoed nad yw ei gor-nai, sy'n anabl, yn derbyn digon o gefnogaeth gan ei ysgol a gofynnodd sut y gallai wella hyn.

2.8 Dywedodd Peter Black bod y Pwyllgor Addysg a Dysgu Gydol Oes yn cynnal adolygiad o anghenion addysgol ar hyn o bryd. Dywedodd Alun Cairns fod gan awdurdodau lleol ymrwymiad yn hyn o beth a chynghorodd Ms Thomas i drafod y mater ymhellach gydag un o Aelodau'r Cynulliad.

2.9 Rhoddodd Ms Jane Morgan, Ms Pili Keen, Mr Richard Giannini, Miss Kristina Southcott a Mr Darren Isaac gyflwyniad ar ran Coleg Castell-nedd Port Talbot ar Fagloriaeth Cymru. Gwnaeth Ms Jane Morgan y sylwadau canlynol:

- mae'r Coleg yn cynnig amrediad eang o gyrsiau a dyma yw prif ddarparwr addysg 16–19 oed y sir;
- cyflwynwyd Bagloriaeth Cymru ym mis Medi 2003 i 18 o fyfyrwyr;
- bu'r gyfradd lwyddo yn ardderchog.

2.10 Dywedodd Ms Pili Keen:

- mae myfyrwyr galwedigaethol a myfyrwyr academiaidd yn cydweithio am y tro cyntaf ac maent yn frwdfrydig iawn ynghylch hyn;
- neilltuir amser ar ddydd Mercher ar gyfer gwaith y Fagloriaeth er mwyn osgoi gwrthdaro â mathau eraill o waith;
- mae'r coleg yn ei chynnig fel cwrs dwy flynedd. Mae rhai sefydliadau yn cyflawni'r cwrs mewn blwyddyn ond credir bod hyn yn rhy anodd.

2.11 Gwnaeth Mr Richard Giannini y sylwadau canlynol:

- mae Bagloriaeth Cymru yn dda yn yr ystyr ei bod yn cynnig sgiliau allweddol sy'n bwysig ar gyfer prifysgolion ac mae'n sicrhau bod pobl mewn sefyllfa well ar gyfer y byd gwaith;
- mae'n dysgu am bynciau nad yw astudiaethau Safon Uwch yn eu cynnwys;
- mae neilltuo dwy awr ar gyfer y Fagloriaeth yn ei gwneud yn hawdd astudio'r Fagloriaeth ochr yn ochr ag astudiaethau Safon Uwch;
- mae'r cymhwyster yn arwain at 120 o bwyntiau UCAS er nad yw rhai prifysgolion yn derbyn hyn;
- nid oes arholiad, dim ond gwaith cwrs.

2.12 Eglurodd Ms Kristina Southcott yr elfennau y mae wedi eu hastudio fel rhan o'r cwrs, gan ei gwneud yn eglur bod myfyrwyr yn cymryd rhan mewn amrywiaeth o weithgareddau;

- gwnaeth gais i chwe phrifysgol ond dim ond tair a oedd yn derbyn cymhwyster Bagloriaeth Cymru.

2.13 Gwnaeth Mr Darren Isaac y sylwadau canlynol:

- yn ystod ei gyfnod ym Mhrifysgol Abertawe, profodd y sgiliau a gafodd o'r Fagloriaeth i fod yn ddefnyddiol iawn;
- bu'r aseiniadau a'r cyflwyniadau y bu'n rhaid iddo'u gwneud yn ystod y Fagloriaeth o gymorth i gynyddu'i hyder ac mae wedi ennill sgiliau newydd a gwell.

2.14 Rhoddodd Elaine Edwards gyflwyniad ar ran UCAC. Gwnaeth y sylwadau canlynol;

- roedd yn cymeradwyo'r elfennau cadarnhaol a fynegwyd gan y cyflwynwyr eraill;
- mae strwythur cadarn yn hanfodol er mwyn sicrhau bod y Fagloriaeth yn gweithio;
- mae paratoi yn hanfodol i'w wneud yn gymhwyster llwyddiannus;
- mae ysgolion a cholegau sy'n ymwneud â threialu'r Fagloriaeth yn derbyn arian penodol ar gyfer y costau ychwanegol, ond mae'n bosibl na fydd ysgolion a cholegau na fu yn ymwneud â'r cynllun peilot yn derbyn arian ychwanegol os caiff ei brif ffrydio;
- mae'r 120 o bwyntiau UCAS yn annheg gan mai dim ond marc llwyddo a methu a roddir, ac nid graddau;
- mae angen mwy o farchnata, yn arbennig o ran prifysgolion;
- dylid defnyddio'r iaith Gymraeg yn amlach; mae'n hanfodol ar gyfer datblygu Cymru.

2.15 Atebodd Richard Giannini gwestiwn gan Sarah Philips o Scope Cymru gan ddweud:

- nid yw'r Fagloriaeth Ryngwladol yn cael ei hastudio ochr yn ochr ag astudiaethau Safon uwch. Yn hytrach mae'n eu disodli;
- mae gan Fagloriaeth Cymru gwricwlwm ehangach ac mae'n ategu astudiaethau Safon Uwch.

2.16 Mewn ymateb i gwestiynau dywedodd Elaine Edwards:

- nod Bagloriaeth Cymru yw cael addysg ehangach a byddai'n ddefnyddiol i fyfyrwyr iau ymgymryd â'r Fagloriaeth;
- yr anawsterau o ran ymestyn Bagloriaeth Cymru i fyfyrwyr iau yw bod ganddynt amserlen lawnach;
- mae gwaith cwrs yn rhoi myfyrwyr cyfnod allweddol 4 o dan lawer o bwysau;
- mae UCAC yn edrych ar fuddiannau Aelodau felly nid ei waith yw hyrwyddo Bagloriaeth Cymru ond mae'n hyrwyddo beth bynnag y mae ei aelodau'n ei gefnogi;
- mae prifysgolion yn cwyno ynghylch diffyg sgiliau myfyrwyr pan fyddant yn cyrraedd y brifysgol, ond mae Bagloriaeth Cymru'n rhoi'r cryfderau angenrheidiol iddynt, felly mae'n hanfodol hyrwyddo'r cymhwyster hwn;
- mae Oxbridge a phrifysgolion hy^n eraill yn fwy tebygol o dderbyn Bagloriaeth Cymru na rhai o'r prifysgolion mwy diweddar;
- efallai nad yw mor hawdd i ysgolion mewn ardaloedd gwledig weithio mewn partneriaeth â cholegau, a chynnig amrediad mor eang o bynciau ag ysgolion trefol.

2.17 Mynegodd Sarah Phillips o Scope Cymru bryder ynghylch unigolyn penodol sy'n dioddef o barllys yr ymennydd, nad yw'n cael mynd i ysgol haf er bod Deddf Plant 2004 yn dweud bod dyletswydd arni i helpu.

2.18 Mewn ymateb gofynnodd y Cadeirydd i Ms Phillips gyflwyno ei phryderon i'r Clerc yn ysgrifenedig.

2.19 Dywedodd Gwenda Thomas, Cadeirydd y Pwyllgor Cyfle Cyfartal bod y Pwyllgor ar hyn y bryd yn cynnal adolygiad o'r gwasanaethau ar gyfer pobl ifanc sy'n agored i niwed. Caiff yr adroddiad ei gyhoeddi'n fuan.

Camau i'w cymryd:

2.20 Caiff cofnodion y cyfarfod eu hanfon at Jane Davidson, y Gweinidog dros Addysg a Dysgu Gydol Oes ac i Peter Black, Cadeirydd y Pwyllgor Addysg a Dysgu Gydol Oes.

Eitem 3: Cofnodion

3.1 Cymeradwywyd cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 14 Hydref.

Dyddiad y Cyfarfod Nesaf

4.1 Dyddiad y cyfarfod nesaf yw 9 Mehefin. Awgrymwyd Ynni fel testun ond mae croeso i Aelodau awgrymu testunau eraill drwy'r Clerc.

4.2 Diolchodd yr Aelodau i Gadeirydd y Pwyllgor am ei gwaith dros y flwyddyn ddiwethaf. Mynegodd y Pwyllgor hefyd werthfawrogiad i Ysgrifennydd y Neuadd Les.

Gwasanaeth y Pwyllgorau

Mawrth 2006